

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๑

วันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ นายสุนทร วัฒวัณ ร่องหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ นายสุนทร วัฒวัณ ร่องหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

เห็นว่า ประเด็นที่ว่านายสุนทร วัฒวัณ ร่องหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามอำนาจหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๓ อันเป็นกระบวนการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เป็นที่สุด ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ในกรณีดังกล่าวได้

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า การกระทำของนายสุนทร วิชาวัลย์
เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๘ และข้อเท็จจริงดังกล่าว
เป็นข้อเท็จจริงเดียวกันกับประเด็นวินิจฉัยในคดีนี้ ดังนั้น จึงต้องถือเป็นยุติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งว่า นายสุนทร วิชาวัลย์ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์
ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่ ๒ มีเหตุสมควรให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์ที่จะทำให้การเลือกตั้ง
ของประเทศเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงมีบทบัญญัติป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งและบงกชโทยไว้
อย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดการซื้อสิทธิซื้อเสียงอันเป็นปัญหาสำคัญของการเลือกตั้งและทำให้ได้
ผู้แทนราษฎรที่มีได้เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
จากการเข้ามาสู่อำนาจและใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเอง
และพวกพ้องและเตรียมไว้สำหรับการซื้อสิทธิซื้อเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไปอันเป็นวัฏจักรที่วนเวียน
และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบอบประชาธิปไตยของประเทศชาติมาโดยตลอด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง
จึงบัญญัติไว้เป็นการเด็ดขาดว่า หากมีการกระทำความผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งและปรากฏหลักฐาน
อันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือ
ปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ
ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ตามมาตรา ๖๘ และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นก็ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าว มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่
มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นบทสันนิษฐานเด็ดขาดว่า หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใด มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม รัฐธรรมนูญให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แม้ในทางข้อเท็จจริง พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคจะไม่ได้เป็นผู้กระทำก็ตาม รัฐธรรมนูญก็ให้ถือว่า พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำอันมีอาจใช้ดุลพินิจวินิจฉัยเป็นอย่างอื่นได้ พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรค จึงต้องระมัดระวังคัดกรองผู้สมัคร มิให้กระทำความผิดดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ที่จะให้การเลือกตั้งของประเทศเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และถือว่าการที่หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖๘ อันมีเจตนารมณ์ที่ถือว่าการทุจริตการเลือกตั้งเป็นเรื่องร้ายแรง เมื่อนายสุนทร วัฒวัลย์ เป็นรองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องกลับใช้วิธีการอันผิดต่อกฎหมายเพื่อให้ตนเองได้รับการเลือกตั้ง และทำให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มมากขึ้น จึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องได้รับประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว กรณีจึงเป็นเรื่องร้ายแรงและนับว่ามีเหตุสมควรยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๗ วรรคสอง จะต้องเป็นบุคคลคนละคนกับบุคคลผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคคนอื่น ไม่มีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมนั้น เห็นว่าเมื่อนายสุนทร วัฒวัลย์ เป็นรองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง และเป็นผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเสียเอง ย่อมเป็นที่ชัดเจนอยู่ในตัวแล้วว่า กรรมการบริหารพรรคคนนั้น มีเจตนาที่จะกระทำความผิด จึงย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้หัวหน้าพรรคหรือกรรมการ

บริหารพรรคการเมืองคนอื่นเป็นผู้มีส่วนรู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้ว มิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอีกต่อไป กรณียอมถือว่า กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็นหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้งหรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง แล้ว

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจสั่งให้ยุบพรรคการเมือง แต่มีอำนาจสั่งให้พรรคการเมืองเลิกกระทำการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสาม นั้น เห็นว่า คดีนี้เป็นการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ มิใช่การร้องขอให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๘ เพียงลำพัง ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองได้โดยไม่ต้องสั่งให้เลิกการกระทำตามมาตรา ๖๘ วรรคสาม ทั้งการกระทำที่ถูกร้องก็เป็นความผิดสำเร็จเสร็จเด็ดขาดไปแล้วอันไม่อาจสั่งให้เลิกการกระทำได้อีกด้วย

ที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ หัวหน้าพรรคได้ลาออกไปตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ นายสุนทร วัฒวัลย์ รองหัวหน้าพรรค จึงพ้นจากตำแหน่งแล้ว นั้น เห็นว่า ตามข้อบังคับของพรรคผู้ถูกร้อง พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๐ วรรคห้า กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ดังนั้น นายสุนทร วัฒวัลย์ จึงยังคงมีฐานะเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องอยู่ในขณะกระทำผิด คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องจึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ ๓ หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติให้ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่มิได้สั่งให้ยุบพรรคการเมือง บทบัญญัติดังกล่าวมิได้ให้ศาลใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่นได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้ กรณีจึงต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ถูกร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ ผู้ถูกร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่ และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้า พรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่กระทำ ความผิดเป็นระยะเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๘ วรรคสี่

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ